

indvende imod? Nei, jeg har endnu saa megen Tro til de ærede Herrer, og særlig til det ærede Medlem for Njøbenhavns 5te Valgkreds, saa megen Tro til hans Grundlovssind og Overensstemmelse med de Tanker, der ere de ledende i Grundloven, at han vil sætte sig derimod med Hænder og Fødder og erklære det for aldeles utilstedeligt, at noget Saadant skete. Men det er i Virkeligheden ikke Andet, der sker her, end at de Raad, som Regjeringen har Lov til administrativt at indhente, er den nu gaaet hen og har organiseret og givet en Indflydelse, den være større eller mindre, men en bestemt Indflydelse paa Forberedelsen af Sagerne, inden de komme her til Rigsdagen. Hvad det faktisk faaer at bethyde, er en Sag for sig, og der kan ikke være Tvivl om, at det faktisk vil faae en ganske overordentlig Betydning; men hele det faktiske Spørgsmaal have vi jo ikke drøftet ret meget her, idet det kun er den formelle Side af Sagen, der har været til Forhandling. Man kunde maaske tænke sig det ført videre. Det vilde f. Ex. ikke være saa unaturligt, om den nuværende Regjering ved Terminstider pleiede at søge Raad hos de større Landbrugere, der samles i Njøbenhavn, om, hvorledes den skulde stille sig i Rigsdagen til de større politiske Spørgsmaal. Jeg veed ikke, om det sker, men det kunde godt ske, og der var forsaavidt ikke Noget at sige dertil. Men hvis Regjeringen gif hen og organiserede et Raad af de større Landeieendomsbesiddere og forpligtede sig og sine Efterfølgere til i Reglen at foreslægge det alle vigtigere politiske Sager, inden de kom ind for Lovgivningsmagten, tænker jeg dog, man ser, hvilket Uføre, vi ere komne ind i. Det viser sig jo ogsaa, at dette har med Lovgivningsmagten at gjøre, idet der skal Penge til. Den ærede Minister var rigtignok meget flot igaar, idet han tilbød — saaledes maa man vel forstaa det — at han privat vilde staae Midlerne til dette Raad, hvis han ikke fik det vedtaget af Rigsdagen. Thi at det skulde være Ministerens Mening lige op i Dinene paa Thinget at ville sige, at hvis det negter Pengene, tager han dem alligevel af Statsmidlerne, er jo utænkeligt. Jeg kunde ønske at høre den høitærede Ministers bestemte Udtalelse om, hvorvidt denne Ytring af ham igaar er at forstaa saaledes, at vi ere komne saa vidt, at Ministeren siger til os: Naar I negte Pengene, tager jeg dem selv, eller om det var hans Tanke igjennem Benner og Bekjendte at staae dem tilveie. Den ærede Minister beklagede sig over, at han, nu ikke havde nogen Repræsentation, ja end ikke havde en Skygge af en Repræsentation for Kirken at støtte sig

til. Ja, det er meget muligt, men at det, han faar her, bliver en Repræsentation for Kirken, indser jeg ikke; det bliver kun en Repræsentation for Geistligheden, ja, det bliver det egentlig ikke engang, det bliver kun en Repræsentation for Ministeren, som selv har valgt sine Biskopper, og den Skygge af en Repræsentation, han kommer til at støtte sig til, bliver altsaa ikke en Skygge af Kirken; det bliver kun hans egen Skygge. Det ærede Medlem for Middelfart (Monrad) mente, at dette Bispeaad vilde fremme Kirkeforfatningsagen. Men det forekommer mig rigtignok, at det var paa en lidt aparte Maade, det ærede Medlem mente, at dette skulde ske. Det var ikke ved, at det skulde blive ligesom Udgangspunktet, men det skulde staa som et saadant Stræmmebillede, at man af Frygt for dette skulde gaa ind paa et Kirkeaad. Det var altsaa i det Haab, at det, som i og for sig her var noget Daarligt, noget Ondt, skulde blive vendt til noget Godt; men saadan tror jeg ikke, man pleier at gaa frem, naar man vil begynde en saadan Reform, som en Forandring i Kirkens Forfatning. Jeg har nu den Mening, at det snarere vil gaa omvendt. Jeg tror ikke, at det ærede Medlem for Middelfart har Ret i, at Folk ville blive saa ivrige for at faae et andet Raad end dette Bispeaad. Jeg tror, de ville følge en anden Udvei, som er meget simple. Naar de se dette Bispeaad blive utaaeligt, ville de gaa ud af Folketirken. Det er en meget nemmere og simple Maade, og det tror jeg vil blive den faktiske Følge deraf. De ville ikke anstrenge sig for at faae det forandret og det af den simple Grund, at ved dette Bispeaad er det blevet gjort vanskeligere at faae et efter Folkethingets Mening rimeligt Kirkeaad istand, thi naar der bliver Forhandling om Kirkeaadet og dets Sammensætning, vil Ministeren altid kunne svare Folkethinget: Ja, hvis I ikke ville godkjende og gaa ind paa det, jeg forlanger, bliver jeg nu ved mit Bispeaad, saa har jeg det, saa har jeg en Skygge af en Repræsentation for Folketirken, og Ministeren, der saa tidt maa lade sig nøie med Skygger istedetfor Virkelighed, vil vel ogsaa lade sig nøie med denne her. Dernæst forekommer det mig ogsaa, at det var noget ubilligt af det ærede Medlem for Middelfart at bebreide Folkethinget, at det ikke vilde opfylde Grundlovens § 75 ved at fremsætte Forslag om en Kirkeforfatning. En saadan Anke turde det høitærede Medlem vistnok rettere have vendt mod Regjeringen og ikke blot mod denne Regjering. Thi saavidt jeg i det Mindste i dette Dieblat erindrer, er der ingen af vore Regjeringer siden 1849, der i